

STATISTICAL AUDITING (85) | 17 juli 2020

Boete? Waarom en waarover?

🕒 Leestijd van ongeveer 4 minuten 💬 0 reacties

Onlangs kreeg ik een vraag van een fiscalist over een boete die werd opgelegd naar aanleiding van een correctie die was gebaseerd op een statistische steekproef. De correctie moest worden betaald en bovendien was er een boete opgelegd van 50 procent over de hele correctie. De vraag was: "Mag dat zo maar, zo'n hoge boete, en over de hele correctie?"

Hein Kloosterman

Zoals meestal geldt als een specialist om advies wordt gevraagd, het antwoord: "Dat hangt er van af." De casus komt er op neer dat de Belastingdienst een boel fouten heeft geconstateerd, en geconcludeerd heeft dat de berekende maximale fout groter is dan de materialiteit voor die 'klant' en er dus moet worden gecorrigeerd. De geprojecteerde fout is als correctie aangemerkt. In het rapport was geen onderscheid gemaakt in de verschillende soorten fouten. De stelling was dat de 'klant' had kunnen weten dat het fout was wat hij deed. En dus moest er een boete komen.

De fiscalist had alle gevonden fouten gerubriceerd als boetewaardig, verschil van inzicht in de regelgeving, verschil van interpretatie van de feiten en tenslotte twijfelgevallen.

In de opstelling zijn alle twijfels en alle verschillen van inzicht en interpretatie als niet-boetewaardig aangemerkt. Ik heb de uitkomsten gestileerd weergegeven in onderstaande tabel.

Fout	Boekwaarde	Fout in de boekwaarde	Tainting	Boetewaardig
1	145,72	87,43	0,6	J
2	28,80	7,25	0,2	N
3	10.000,00	1.000,00	0,1	J
4	133,00	40,00	0,3	J
5	15,00	12,00	0,8	N
		1.148,68	2,0	

De materialiteit bedroeg € 90.000. Het gehanteerde steekproefinterval bedroeg € 30.000.

De betreffende klant en zijn fiscalist vonden uiteindelijk dat het redelijk was om de geprojecteerde fout, in casu $2 * € 30.000 = € 60.000$ te corrigeren. Dit bedrag is de verschuldigde extra belasting.

LAATSTE VAKTECHNIEK

BEROEPSAANSPRAKELIJKHEID | 25 september 2020

Uitloopdekking beroepsaansprakelijkheidsverzekering: vooraf verzekeren, een goed idee?

BELASTINGPLAN 2021 | 16 september 2020

Prinsjesdagspecial 2020

FAILLISEMENTSRECHT | 04 september 2020

Actio pauliana: schuldeiser vist achter het net

VERZEKERAARS | 01 september 2020

IFRS 17: Definitieve richtlijn vastgesteld

STATISTICAL AUDITING (86) | 21 augustus 2020

Controle van een bestand: de steekproefomvang is niet het probleem, maar de populatie!

Meer vaktechniek

125 JAAR ACCOUNTANTSBEROEP

Boetewaardig

De aanslag die is opgelegd bevatte zoals gezegd ook een boete. Deze boete is berekend over de hele correctie. Deze uitkomst impliceert dat kennelijk de stelling van de inspecteur was dat de hele correctie boetewaardig was. Volgens de fiscalist was dat niet het geval.

Naar mijn mening kunnen alleen de elementen die boetewaardig zijn leiden tot een projectie die eventueel voor boete in aanmerking komt. Daarbij kan dan ook nog gekeken worden of die boetewaardige boekingen zelfstandig leiden tot het overschrijden van de materialiteitsgrens. De Belastingdienst hanteerde voor de steekproef een uitvoeringsmaterialiteit (goedkeuringsgrens) en een toegestane fout (of: controletolerantie) die aan elkaar gelijk zijn. Dat zou hier betekenen: de boete kan berekend worden over de projectie van de fouten 1, 3 en 4. De som van die taintings is $0,6 + 0,1 + 0,3 = 1,0$. De grondslag voor de boete zou dan in dit geval zijn: $1,0 * € 30.000 = € 30.000$.

De vraag blijft of dat een redelijke uitkomst is. De fiscalist had twijfels. Die waren vooral gewekt door het strafaspect dat boetes hebben. Zijn aanvullende vraag was: geldt de redelijke verdeling van de bewijslast wel?

Vrije bewijsleer

Deze column is weliswaar niet fiscaal-juridisch maar de vraag intrigeert mij wel. Het is immers zo dat in het strafrecht stellingen bewezen moeten worden met een hogere mate van zekerheid dan in het fiscaal recht te doen gebruikelijk is. Immers in het fiscaal recht, niet zijnde strafrecht, geldt de vrije bewijsleer. Strafrechtelijk vereist men een 'aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid'. De vraag is dan: is de fiscale rechter met (het bestendigen van) het opleggen van boetes niet te soepel voor de fiscus? Mijns inziens wel. Hoe zou het dan volgens mij moeten?

Een boete is een strafmaatregel. Is de straf gerechtvaardigd, is dan de vraag. In besliskundige termen zou men kunnen zeggen: om straf op te leggen kan men aansluiten bij hoe er gehandeld wordt bij economische delicten. Daar moet een fout (of de som van een serie fouten) boven een vervolgingsgrens komen wil men het circus opstarten. Daarnaast wil men weten wat het belang, de geldswaarde of de verwachte schade, van het delict is.

Als er sprake is van een benadeling door onjuistheden zal men dus met de minimale fout willen toetsen of het de moeite waard is om een intensief onderzoek in te stellen. Stel dat er een steekproef is getrokken en beoordeeld en op grond daarvan een minimale fout is uitgerekend (b.v. met aan zekerheid grenzende zekerheid; stel 99 procent betrouwbaarheid). Dan zou het onderzoek geïntensiveerd kunnen worden. Ook kan men stellen dat als die ondergrens kleiner is dan de materialiteit, er geen reden is om boetes op te leggen anders dan over de geconstateerde fouten.

Verder is het volgens mij verdedigbaar te stellen dat de minimale fout een betere basis is voor straffen (zoals boetes) dan een foutprojectie. Degene die straft weet dan immers dat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid het strafwaardige van

Springlevend

Het accountantsberoep bestaat dit jaar 125 jaar en is relevanter dan ooit. We organiseren dit najaar een serie online activiteiten met als thema 'Springlevend'. Op 24 november sluiten we deze serie af met een spetterend online evenement.

NBA

Meer info en
aanmelden

de acties is bewezen. Dat sluit ook aan bij de stelling van Niessen (Niessen, Mr. R.E.C.M, Conclusie procureur Generaal, LJN AU0838, 16 juni 2005) dat "het hier bedoelde steekproefondervindelijke bewijs ... niets (zegt) over de eventuele aanwezigheid voor het opleggen van een vergrijpboete vereiste schuld".

Schuurpapier

Fiscale controles kennen correcties en boetes. Die laatste worden vaak als, mild uitgedrukt, schuurpapier ervaren. Prudent omgaan met zowel correcties (gun de klant het weerleggen van bevindingen) als boetes (ga met boetes om zoals een strafrechter zou doen) levert voor de belastingplichtigen, hun adviseurs, en de Belastingdienst zelf een meer consistente praktijk op. En meer harmonie in de uitvoering.

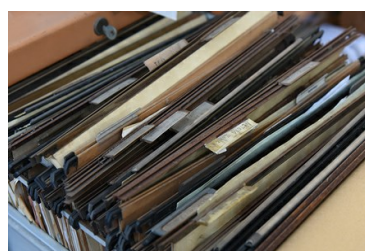
Reacties

Deel dit artikel

[Hein Kloosterman](#) RE RA werkt als zelfstandig adviseur op het gebied van IT-audit en Statistical Audit.

GERELATEERD

STATISTICAL AUDITING (86) | 21 augustus 2020

Controle van een bestand: de steekproefomvang is niet het probleem, maar de populatie!

Het gebeurt nog wel eens dat een accountant wordt gevraagd om, los van de jaarrekeningcontrole, een uitspraak te doen over de kwaliteit van een bestand. →

STATISTICAL AUDITING (84) | 22 juni 2020

IPE testing: 'wat' is belangrijker dan 'hoeveel'

Onlangs had ik een discussie met accountants over de steekproefomvang bij IPE-testing (IPE=Information provided by entity). Conclusie: gebruik je eigen professionele... →

STATISTICAL AUDITING 83 | 24 april 2020

Hoe om te gaan met negatieve bedragen bij een positieve controle: praktisch vervolg

In deze column wil Paul van Batenburg laten zien hoe de steekproefselectie op positieve en negatieve bedragen in de praktijk goed werkt. →

STATISTICAL AUDITING (82) | 26 februari 2020

Materialiteit in een controleprotocol: centen of procenten?

Ik las op LinkedIn dat iemand zich beklagt over een controleprotocol waarin een materialiteit van één procent wordt voorgeschreven ongeacht de omvang van de populatie.... →

STATISTICAL AUDITING (81) | 23 januari 2020

Evaluatie van een steekproef in het risicoanalysemodel

In deze bijdrage laat ik twee methoden zien om de uitkomsten van een steekproef met behulp van het risicoanalysemodel te evalueren; een daarvan geniet de voorkeur. →

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel op MijnNBA.nl](#).

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

Home
Nieuws
Discussie
Vaktechniek
Achtergrond
In & Uit
Feiten & Cijfers
Tuchtrecht
Lekker werken
Podcast

DOSSIERS

Arbeidsmarkt
ICT
Opleiding
alle dossiers

Fiscaal
Kwaliteit en toezicht
Pensioen

Fraude en witwassen
Mkb
Publiek belang

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van cookies op deze site.

Akkoord

[Privacyverklaring](#)

[Cookieverklaring](#)

[Spelregels debat](#)

[Volg ons op Twitter](#)

[NBA.nl](#)